

OUTOKUMPU OYJ
TOIMINTAKERTOMUS
JA
TILINPÄÄTÖS
2019

Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus: 0215254-2

Sisällysluettelo	Sivu
OUTOKUMPU OYJ:N TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2019	
TOIMINTAKERTOMUS	1
TILINPÄÄTÖS	21
Konsernitilinpäätös, IFRS	
Konsernin tuloslaskelma	21
Konsernin laaja tuloslaskelma	22
Konsernitase	23
Konsernin rahavirtalaskelma	25
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	27
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	28
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	
Emoyhtiön tuloslaskelma	93
Emoyhtiön tase	94
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	96
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	97
Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä	107
LISÄTIETOJA	
Muuta taloudellista informaatiota	108

Hallituksen toimintakertomus

Vuonna 2019 eurooppalainen terästeollisuus kärsi edelleen tuonnin rajusta kasvusta Aasiasta ja voimakkaasta hintapaineesta Yhdysvaltain terästullien seurauksena. Tässä haastavassa markkinaympäristössä Outokumpu jatkoi keskittymistä omien strategisten tavoitteidensa toteuttamiseen, mikä johti 4 %:n tuottavuusparannukseen, parantuneeseen turvallisuuteen ja organisaation terveyteen sekä merkittävään nettovelan pienenemiseen. Nämä tulokset osoittavat Outokummun strategian vahvuuden ja kyvyn sopeutua muuttuvaan markkinatilanteeseen. Vuonna 2019 Outokummun oikaistuun käyttökatteeseen vaikuttivat voimakkaasti matalat toimitukset kaikilla liiketoiminta-alueilla. Huolimatta kovasta hintapaineesta Europe-liiketoiminta-alueen tulos oli kohtuullisella tasolla, mutta Long Productsin ja Americasin tulokset olivat negatiivisia pääosin matalien toimitusten takia. Ferrochromen tuotanto oli ennätysellisen korkealla tasolla, mutta matalammat perushinnat heikensivät tulosta. Vuonna 2020 Outokumpu jatkaa keskittymistä strategisten osa-alueidensa toteuttamiseen painottamalla erityisesti vastuullisuutta, asiakassuuntautuneisuutta ja tehokkuutta vahvistaakseen entisestään yhtiön johtavaa asemaa ruostumattoman teräksen markkinoilla maailmanlaajuisesti.

Markkinakehitys

Vuonna 2019 ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen kulutus kasvoi 2,7 % edeltävään vuoteen verrattuna. Aasian ja Tyynenmeren alueen kulutus kasvoi 5,3 %, kun taas EMEA-alueella ja Amerikassa kulutus laski 3,6 % ja 5,7 %. Ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen reaalikysyntä oli 43,8 milj. tonnia vuonna 2019, mikä oli 1,5 % enemmän kuin vuoden 2018 43,2 milj. tonnia. Ruostumattoman teräksen reaalikysynnän vuosittainen kasvu oli vahvinta arkkitehtuurissa, rakennusteollisuudessa ja infrastruktuurissa, missä kysyntä kasvoi 5 % edellisestä vuodesta. Kulutustavara- ja lääketeollisuudessa kysyntä kasvoi 3 % ja teollisuustuotannossa ja raskaassa teollisuudessa 1 %. Kemian-, petrokemian- ja energiateollisuudessa kysyntä pysyi vuoden 2018 tasolla, kun taas autoteollisuudessa ja raskaassa liikenteessä kysyntä laski 7 %. (Lähde: SMR, tammikuu 2020)

Taloudellinen kehitys

Vuonna 2019 Outokummun liikevaihto laski 6 403 milj. euroon verrattuna 6 872 milj. euroon vuonna 2018. Ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 2 196 000 tonnia (2 428 000 tonnia), laskua 10 % vuoteen 2018 verrattuna.

Liikevaihto (Milj. €)	2019	2018	2017
Europe	4 089	4 267	4 156
Americas	1 346	1 715	1 546
Long Products	642	740	591
Ferrochrome	461	542	610
Muu toiminta	653	587	503
Sisäiset erät	-788	-980	-1 050
Liikevaihto yhteensä	6 403	6 872	6 356

Oikaistu käyttökate laski 263 milj. euroon vuonna 2019 verrattuna 485 milj. euroon vuonna 2018. Matalampien ruostumattoman teräksen toimitusten vaikutus kumoutui osittain tuotejakaumalla, joka oli vuonna 2019 merkittävästi parempi kuin vuonna 2018 sekä Europe- että Americas-liiketoiminta-alueilla. Ferrochrome-liiketoiminta-alueen vuoden 2019 kannattavuus kärsi vuotta 2018 matalammasta ferrokromin vertailuhinnasta, mutta tuotantomäärä ylitti vuoden 2018 tason. Raaka-aineisiin liittyvät varasto- ja metallijohdannaistappiot olivat 64 milj. euroa vuonna 2019 eli merkittävästi korkeammat kuin 16 milj. euron tappiot vuonna 2018.

Käyttökateen oikaistut vuonna 2019 sisälsivät 70 milj. euron myyntivoiton Benrathissa, Saksassa sijainneen kiinteistön myynnistä, 53 milj. euron uudelleenjärjestelykulut Saksassa sovituista kustannussäästötoimista kilpailukyvyn parantamiseksi sekä 14 milj. euron kulun liittyen Outokummun ja ThyssenKruppin väliseen sopimukseen Italian verojärjestelyä koskevassa vaateessa sekä muissa aiemmissa Outokummun Inoxum-hankintaan liittyvissä vaateissa (2018: 10 milj. euron käyttöomaisuuden myyntivoitto ja varauksien purku liittyen aiempaan toimipaikan sulkemiseen). Käyttökate oli 266 milj. euroa vuonna 2019 (496 milj. euroa), liiketulos oli 33 milj. euroa (280 milj. euroa) ja tilikauden tulos -75 milj. euroa (130 milj. euroa). Vuoden 2019 tilikauden tulos ei sisältänyt merkittäviä aiemmin kirjaamattomia laskennallisia verosaamisia (34 milj. euroa). Osakekohtainen tulos oli -0,18 euroa vuonna 2019 verrattuna 0,32 euroon vuonna 2018.

Kannattavuus (Milj. €)	2019	2018	2017
Oikaistu käyttökate			
Europe	216	248	404
Americas	-27	-5	21
Long Products	-7	25	16
Ferrochrome	96	210	217
Muu toiminta ja sisäiset erät	-15	7	-27
Oikaistu käyttökate yhteensä	263	485	631
Oikaistut	3	10	31
Käyttökate	266	496	663
Liiketulos	33	280	445
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	6	3	9
Rahoitustuotot ja -kulut	-80	-107	-127
Tulos ennen veroja	-41	175	327
Tuloverot	-33	-45	65
Tilikauden tulos	-75	130	392
Oikaistu käyttökateprosentti	4,1	7,1	9,9
Liiketulosprosentti	0,5	4,1	7,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,8	7,0	11,3
Osakekohtainen tulos, €	-0,18	0,32	0,95
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	-0,18	0,32	0,90
Liiketoiminnan nettorahavirta	371	214	328

Outokumpu on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä.

Vertailutietoja ei ole oikaistu, mutta 131 milj. euron siirtymävaikutus on kirjattu 1.1.2019 taseen käyttöomaisuushyödykkeisiin ja pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Lisätietoja muutoksista Outokummun laskentaperiaatteisiin ja siirtymän vaikutuksista on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 2 ja 13.

Liiketoiminnan rahavirta oli 371 milj. euroa vuonna 2019 (214 milj. euroa). Käyttöpääoma laski 218 milj. euroa verrattuna 112 milj. euron nousuun vuonna 2018. Korollinen nettovelka oli vuoden lopussa 1 155 milj. euroa laskien vuoden 2018 lopun 1 241 milj. eurosta. Velkaantumisaste pysyi 45,1 %:ssa samalla tasolla kuin vuoden 2018 lopussa.

Nettorahoituskulut olivat 80 milj. euroa vuonna 2019 (107 milj. euroa) ja korkokulut olivat 76 milj. euroa (70 milj. euroa). Rahavarat olivat vuoden 2019 lopussa 325 milj. euroa (68 milj. euroa), ja rahavarat ja maksuvalmiusreservit olivat kokonaisuudessaan 1,0 mrd. euroa (0,7 mrd. euroa). Näiden reservien lisäksi 78 milj. euroa 120 milj. euron rahoituksesta Kemian kaivoksen laajentamiseen oli käytämättä.

Taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut (Milj. €)	2019	2018	2017
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset velat	1 053	798	698
Lyhytaikaiset velat	427	511	505
Rahavarat	325	68	112
Korollinen nettovelka yhteensä	1 155	1 241	1 091
Oma pääoma	2 562	2 750	2 721
Oman pääoman tuotto, %	-2,8	4,8	15,4
Velkaantumisaste, %	45,1	45,1	40,1
Omavaraisuusaste, %	42,5	45,9	46,3
Korkokulut	76	70	92

Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 221 milj. euroa vuonna 2019 (260 milj. euroa). Käynnissä olevat investoinnit sisältävät Kemin kaivoksen laajennuksen sekä digitaalisen transformaation Chorus-ohjelman, johon sisältyy toiminnanohjausjärjestelmän uusiminen.

Investoinnit käyttöomaisuuteen (Milj. €)	2019	2018	2017
Europe	44	76	70
Americas	20	18	18
Long Products	18	30	8
Ferrochrome	103	79	34
Muu toiminta	35	57	44
Investoinnit käyttöomaisuuteen yhteensä	221	260	174
Poistot	230	204	216

Liiketoiminta-alueet

Europen liikevaihto pieneni 4 089 milj. euroon vuonna 2019 verrattuna 4 267 milj. euroon vuonna 2018 ja oikaistu käyttökate pieneni 216 milj. euroon (248 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitusmäärät laskivat 6 % vuonna 2019 verrattuna edelliseen vuoteen ja olivat 1 459 000 tonnia (1 547 000 tonnia). Toteutuneet perushinnat laskivat vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018 kasvaneen tuontipaineen vuoksi, mutta merkittävästi parantuneet tuote- ja raaka-ainejakaumat tasoittivat negatiivista vaikutusta. Laskeneiden kustannusten vuonna 2019 tuomaa positiivista vaikutusta osittain heikensivät valuuttakurssivaihteluiden negatiiviset vaikutukset. Raaka-aineisiin liittyvät varasto- ja metallijohdannaistappiot olivat 19 milj. euroa vuonna 2019 (-26 milj. euroa). Vuonna 2019 EMEA-alueen reaalikysyntä laski 4,3 % vuoteen 2018 verrattuna. Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti kolmansista maista EU-alueelle oli 29,2 % vuonna 2019, laskien hieman vuoden 2018 29,7 %:sta (lähde: EUROFER, tammikuu 2020). Jakelijoiden varastot olivat pitkän aikavälin keskiarvotasojen yläpuolella marraskuun 2019 lopussa.

Americasin liikevaihto oli 1 346 milj. euroa vuonna 2019 verrattuna 1 715 milj. euroon vuonna 2018. Oikaistu käyttökate oli -27 milj. euroa (-5 milj. euroa). Vuonna 2019 ruostumattoman teräksen toimitukset laskivat 21 % 601 000 tonniin (762 000 tonnia). Tuotannon tarveaineiden kustannukset olivat vuonna 2019 korkeammat kuin vuonna 2018, mutta tämän vaikutusta tasoittivat osittain merkittävästi parantunut tuotejakauma ja matalammat rahtikustannukset. Raaka-aineisiin liittyvät varasto- ja metallijohdannaistappiot olivat 40 milj. euroa vuonna 2019 verrattuna 20 milj. euron voittoon vuonna 2018. Reaalikysyntä laski vuonna 2019 10 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti Yhdysvaltoihin laski vuonna 2019 14 %:iin vuoden 2018 18%:sta (lähde: American Iron & Steel Institute, tammikuu 2020). Jakelijoiden varastotasot olivat vuoden 2019 aikana pitkän aikavälin keskiarvotasojen yläpuolella, mutta laskusuunnassa vuoden 2019 viimeisen neljänneksen aikana (lähde: Metals Service Center Institute, tammikuu 2020).

Long Productsin liikevaihto oli 642 milj. euroa vuonna 2019 verrattuna 740 milj. euroon vuonna 2018 ja oikaistu käyttökate oli -7 milj. euroa (25 milj. euroa). Ruostumattoman teräksen toimitukset vähenivät 20 % vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018 johtuen matalammista ulkoisista ja sisäisistä toimituksista. Toteutuneet perushinnat laskivat myös. Raaka-aineisiin liittyvät varasto- ja metallijohdannainstapit olivat 9 milj. euroa vuonna 2019 verrattuna 0 milj. euroon vuonna 2018. Pitkien tuotteiden markkinat olivat vaihtelevat vuonna 2019, mutta Yhdysvalloissa kysyntä pysyi kuitenkin vakaana.

Ferrochromen liikevaihto oli 461 milj. euroa vuonna 2019 verrattuna 542 milj. euroon vuonna 2018. Oikaistu käyttökate oli 96 milj. euroa (210 milj. euroa). Ferrokromitoiminnot olivat vakaita ja tuotanto oli ennätyskorkealla tasolla 505 000 tonnissa vuonna 2019 (497 000 tonnia) ja myös toimitukset kasvoivat. Kannattavuutta heikensivät korkeammat kustannukset pääasiassa kaivokseen liittyen. Vuoden 2018 oikaistu käyttökate sisälsi 32 milj. euron vakuutuskorvauksen. Ferrokromin keskimääräinen vertailuhinta vuonna 2019 oli 0,21 Yhdysvaltain dollaria naulalta matalampi verrattuna vuoteen 2018 vaikuttaen negatiivisesti myyntihintaan.

Ei-taloudellinen kehitys Outokummussa

Outokumpu on johtava ruostumattoman teräksen tuottaja, jolla on ensiluokkaiset tehtaot sen päämarkkina-alueilla Euroopassa ja Amerikassa sekä maailmanlaajuinen myynti- ja palvelukeskusverkosto lähellä kansainvälisiä asiakkaitaan. Ruostumaton teräs on merkittävä tekijä kestävässä maailman rakentamisessa. Ruostumatonta terästä käytetään arkkitehtuurissa ja rakentamisessa, infrastruktuurissa, kodinkoneissa, liikenteessä ja raskaassa teollisuudessa. Ruostumaton teräs on luja, korroosionkestävä, hygieeninen ja esteettinen materiaali, jolla on hyvä lujuus-paino-suhde ja jota ei tarvitse huoltaa.

Ilmastonmuutos on yksi kolmesta Outokummun liiketoimintaan vaikuttavasta megatrendistä talous- ja väestönkasvun sekä kaupungistumisen lisäksi. Outokummun ruostumattoman teräksen ominaisuudet ja matala hiiliprofiili voivat auttaa asiakkaita pienentämään hiilijalanjälkeään sekä suunnittelemaan ratkaisuja vähähiilisen yhteiskunnan tarpeisiin. Vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtymisen mahdollistavat ratkaisut muodostavat kasvavan markkinan 2 ja 1,5 asteen skenaarioiden mukaisesti vuoteen 2050 asti.

Outokumpu tiedostaa TCFD-suositukset (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) ja niiden perustana olevan viitekehyksen. Outokumpu tiedostaa myös skenaariot korkeintaan kahden asteen lämpenemisen aiheuttamista taloudellisista siirtymävaikutuksista ja neljän asteen lämpenemisen aiheuttamista fyysisistä vaikutuksista. Outokumpu ei ole vielä toteuttanut skenaarioanalyysia siten, että sen strategioiden kestävyys voitaisiin arvioida taloudellisesti ottaen huomioon siirtymäriskit ja fyysiset riskit.

Outokummun liiketoiminta perustuu kiertotalouteen. Outokummun ruostumattoman teräksen raaka-aineista yli 85 % on kierrätettyä materiaalia. Valmistamalla uusia tuotteita kierrätysteräksestä ja metalliromusta säästetään myös luonnonvaroja. Outokummun tavoitteena on minimoida tuotantonsa ympäristövaikutukset koko tuotantoprosessissa. Pitkän käyttöikänsä päätteeksi ruostumaton teräs on täysin kierrätettävissä ilman laadun heikkenemistä. Outokummun tuotantoyksiköt sijaitsevat usein suhteellisen pienissä kaupungeissa, mikä tarkoittaa, että Outokummun merkitys lähialueen taloudessa on iso ja että yhtiö on usein yksi alueen harvoista yksityisen sektorin työnantajista.

Outokummun integroidut tuotantoprosessit sisältävät yhtiön oman kromikaivoksen, josta saadaan yhtä ruostumattoman teräksen pääraaka-aineista, ferrokromituotannon, terässulatot, kuumavalssauksen, kylmävalssauksen sekä viimeistelyn ja palvelut.

Vastuullisuuden politiikat ja periaatteet

Yhtiön vastuullisuus- ja ympäristöyksikkö vastaa vastuullisuuden hallinnasta konsernitason tasolla, ja raportoi johtoryhmän Long Products -liiketoiminta-alueesta ja kestävästä kehityksestä vastaavalle johtajalle. Yhtiön vastuullisuusstrategia päivitettiin vuonna 2019. Strategia keskittyy kolmeen pilariin: ilmasto, ympäristö ja yhteiskunta.

Liiketoiminta-alueet ja toiminnot vastaavat omien organisaatioidensa toiminnan vastuullisuuden varmistamisesta sekä valvonnan, tiedonkeruun ja raportoinnin asianmukaisuudesta. Käytössä olevat kannustinjärjestelmät tukevat strategisten tavoitteiden toteutumista, ja esimerkiksi turvallisuuden kehittyminen on tärkein prioriteetti.

Tärkeimmät Outokummun vastuullisuuden hallinnointia ohjaavat politiikat ovat yhtiön toimintaohje, vastuullisuuspolitiikka sekä ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu- ja laatupolitiikka. Nämä politiikat ovat saatavilla englanniksi Outokummun verkkosivuilta. Outokummun toimintaohje määrittelee yhtenäiset liiketoiminnan menettelytavat yhtiössä sekä asettaa periaatteet lakien ja asetusten noudattamisesta ja eettisestä käytöksestä, sisältäen nollatoleranssin korruptiota kohtaan ja edellyttäen kilpailulainsäädännön noudattamista.

Vastuullisuuspolitiikka kuvaa taloudellisen, ympäristön ja sosiaalisen vastuullisuuden pääperiaatteet yhtiössä. Outokummun ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu- ja laatupolitiikka kuvaa yhtiön sitoutumista näiden asioiden jatkuvaan kehittämiseen, lakien ja asetusten noudattamiseen kaikissa yhtiön toimintamaissa sekä sidosryhmien vaatimusten täyttämiseen.

Outokummulla on myös ohjeet korruption torjumiseksi, jotka antavat tarkemmat ohjeet vastuullisen liiketoiminnan käytännöistä. Vuonna 2019 Outokumpu julkaisi Tunne liikekumppanisi -ohjeen, joka tarkentaa periaatteita ja sääntöjä liikekumppanusuhteiden luomiseen ja valvomiseen liittyen sekä näihin liittyvien riskien hallinnointiin.

Ympäristö-, työterveys-, turvallisuus- ja laatu- ja laatupolitiikan lisäksi Outokummussa on käytössä tiukat turvallisuusperiaatteet ja työterveys- ja turvallisuusstandardit. Lisäksi yhtiöllä on kymmenen turvallisuuden perussääntöä, jotka ovat osa yhtiön toimintaperiaatteita. Turvallisuus on yksi yhtiön kuudesta strategisesta osa-alueesta ja siten yksi pääprioriteeteista yhtiössä. Henkilöstön terveys ja hyvinvointi ovat päivittäisen toiminnan elinehto ja pitkän aikavälin kilpailukyvyyn edellytys. Outokumpu työskentelee saavuttaakseen nollan tapaturman tavoitteen.

Konsernin periaatteet, politiikat ja ohjeet ovat Outokummun hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden perusta. Poliittikoja ja ohjeita toteutetaan sisäisen viestinnän, pakollisten koulutusten ja sisäisen valvonnan keinoin. Outokummussa on käynnissä hallinnon, riskienhallinnan ja compliance-asioiden projekti sisäisen valvonnan prosessien parantamiseksi ja kehittämiseksi entisestään. Outokummulla on tällä hetkellä viisi avainpolitiikkaa, jotka jokaisen Outokummulla työskentelevän täytyy tuntea:

- Toimintaohje
- Turvallisuuden perussäännöt
- Hyväksyntäpolitiikka
- Kilpailulainsäädännön noudattamispolitiikka
- IT:n hyväksyttävän käytön politiikka

Sisäinen tarkastus valvoo jatkuvasti yhdessä ulkopuolisten tarkastajien kanssa yhtiön ohjeistusten ja standardien noudattamista, kun taas vastuullisuusorganisaatio seuraa ympäristötavoitteiden toteutumista neljännesvuosittain. Outokumpu toteutti vuonna 2019 niiden raaka-ainetoimittajien itsearviointin, joilla on tuotantoa korkean ESG-riskin maissa. Vuosittaiset ympäristöauditoinnit toteutetaan sisäisen riskiarviointin perusteella. Lisäksi suurin osa toimittajista käy läpi säännöllisen seulonnan sanktioiden varalta.

Outokumpu noudattaa kahden asteen skenaariota sitoutuen tieteelliseen standardiin pohjautuvaan ilmastotavoitteeseen (Science Based Targets Initiative) terässektorin hiilestä irtautumistavoitteen mukaisesti. Outokumpu osallistuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen kehittämällä tuotantoprosessejaan ja tuotteiden ominaisuuksia.

Outokumpu noudattaa kansainvälisiä, kansallisia ja paikallisia lakeja ja asetuksia ja kunnioittaa kansainvälisiä sopimuksia ihmisoikeuksista ja työntekijöiden oikeuksista, kuten YK:n ihmisoikeusjulistusta, ja tuomitsee pakkotyön ja lapsityövoiman käytön. Kaikilla Outokummun työntekijöillä on vapaus liittyä paikallisiin työntekijäliittoihin paikallisten sääntöjen mukaisesti. Outokummulla on nollatoleranssi kaikenlaisia syrjintää kohtaan, mukaan lukien etnisyyden, kansallisuuden, uskonnon, poliittisten mielipiteiden, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän tai minkään muun ominaisuuden perusteella.

Outokumpu odottaa toimittajiensa ja urakoitsijoidensa noudattavan soveltuvia lakeja ja asetuksia sekä Outokummun toimintaohjetta tai muita vastaavia standardeja ja periaatteita, ja täyttävän yhtiön toimittajille asettamat vaatimukset. Outokumpu pyrkii varmistamaan, että orjuuttamisella tai ihmiskaupalla ei ole mitään osaa yhtiön toimitusketjussa tai toiminnassa.

Kestävän kehityksen tavoitteet

Yhtiön tavoitteet ovat:

- Teräksen kierrätysvälisyyden (kierrätysteräs, talteen otetut ja kierrätetyt metallit jätteistä, sivuvirroista ja pölynpuhdistuksesta, tuotettua tonnia kohden) kasvattaminen yli 90 %:n vuoteen 2020 mennessä
- Energiatehokkuuden parantaminen 1 %:lla vuodessa vuoteen 2020 mennessä verrattuna vuosien 2007–2009 lähtötasoon
- Hiilidioksidipäästöjen (suorat, epäsuorat ja muut epäsuorat) vähentäminen 20 %:lla ruostumattoman teräksen tonnia kohden vuoteen 2023 mennessä vuosien 2014–2016 lähtötasosta
- Työturvallisuuden nostaminen teollisuuden alan parhaan 10 %:n joukkoon vuoteen 2020 mennessä (pitkän aikavälin tavoite: ei yhtään tapaturmaa)

Outokummun päästötavoite muiden epäsuorien päästöjen osalta sisältää raaka-ainetoimittajien päästöt. Outokummun tavoitteena on parantaa yhtiön resurssitehokkuutta minimoimalla neitseellisten materiaalien ja energian käyttöä sekä edistää ilmastonsuojelua.

Ympäristövastuu

Ruostumattoman teräksen suurimmat ympäristövaikutukset ovat raaka-aineiden käyttö, suora ja epäsuora energian käyttö, pölypäästöt ilmaan, tuotantolaitosten päästöt veteen ja tuotantoprosessissa syntyvä jäte. Kuivalla niukan pohjaveden saannin alueella sijaitsevan Meksikon toimipaikan osuus Outokummun aiheuttamasta kokonaisvedenpoistumisesta on 0,5 %.

Outokummun käyttämät pölyntalteenottojärjestelmät ottavat talteen 99 % pölyistä, ja vettä kierrätetään tuotantoprosessissa niin paljon kuin mahdollista sekä puhdistetaan tehtailta. Sen lisäksi että materiaalitehokkuutta edistetään käyttämällä kierrätettyjä materiaaleja niin paljon kuin mahdollista, Outokummun tavoitteena on vähentää kaatopaikalle menevän jätteen määrää ja käyttää tuotantoprosesseissaan syntyvää jätettä omassa tuotannossaan. Outokummun tavoitteena on myös lisätä tuotantoprosessista syntyvän sivutuotekuonan käyttöä yhtiön ulkopuolella esimerkiksi tienrakennuksessa, betonivalmistuksessa ja vedenpuhdistuksessa.

Vuonna 2019 kuonan käyttöaste (kuonan määrä verrattuna käytettyyn ja kaatopaikalle menevään kuonaan) hieman lisääntyi ollen 91 %. Tuotannossa syntyvän jätteen lisäksi kaivostoiminnassa syntyy rikastushiekkaa, joka on merkittävin kaivosalueelle läjitettävä jäte.

Vuonna 2019 Outokummun teräksen kierrätysmateriaalisältö (kierrätysteräs, talteen otetut ja kierrätetyt metallit jätteistä, sivuvirroista ja pölynpuhdistuksesta, tuotettua tonnia kohden) osuus nousi 89,6 prosenttiin (88,6 %), päästen lähelle 90 prosentin tavoitetta vuodelle 2020. Energiatehokkuuden muutos verrattuna lähtötasoon on laskettu eri prosessivaiheiden summana ja oli 6,1 % (8,9 %) verrattuna vuosien 2007–2009 vertailukelpoiseen lähtötasoon, sillä kasvaneen tuotannon energiankäyttö ja myyty ferrokromi on myös laskettu mukaan. Merkittäviä ympäristövahinkoja ei ollut.

Vuonna 2019 hiilidioksidipäästöt vähenivät noin 13,8 % verrattuna vuosien 2014–2016 lähtötasoon saavuttaen 72 % vuoden 2023 tavoitetasosta. Kaatopaikalle menevän jätteen määrä väheni, sillä tuotantomäärät laskivat.

Kaikilla Outokummun tuotantolaitoksilla on ympäristöluvut, jotka määrittelevät tuotantotoiminnan rajat. Vuonna 2019 päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa. Tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, tunnistettuja ja niillä oli vain vähäisiä ympäristövaikutuksia.

EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) jatkuu kolmannella kauppakaudella (2013–2020). Päästökauppajärjestelmän alaiset Outokummun toiminnot saavat edelleen ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvan vertailun ja aiemman toiminnan perusteella. Yhtiön ilmaisten päästöoikeuksien määrä oli hieman pienempi kuin päästöt vuonna 2019.

Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä, eikä yhtiön tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Ympäristövaikutukset	2019	2018	2017
Suorat ja epäsuorat (Scope 1, 2 ja 3) CO ₂ -päästöt, kg tuotettua tonnia kohti	1 606	1 719	1 839 ¹⁾
Energian käyttö, GJ tuotettua tonnia kohti	10,9	10,1	9,3
Kaikkien sivutuotteiden käyttöaste, ml. ferrokromituotannon kuona, %	90,8	89,9 ²⁾	91,1
Jäte, tonnia tuotettua terästonnin kohti	0,500	0,472	0,361

¹⁾ Vuosien 2014–2016 lähtötaso 1 863 kg

²⁾ Oikaistu

Sosiaalinen vastuu

Outokummun tärkein turvallisuuden mittari on kaikkien työtaturmien taajuus (TRIFR), joka sisältää kuolemaan johtaneet tapaturmat, poissaoloon johtaneet tapaturmat, korvaavaan työhön johtaneet tapaturmat ja ensihoitoa vaatineet tapaturmat miljoonaa työtuntia kohden. Yhtiön TRIFR parani viime vuoteen verrattuna ja oli 3,2 tavoitteen ollessa <3,5 (4,1).

Outokummun henkilöstömäärä väheni 59 henkilöllä vuoden aikana, ja yhtiön palveluksessa oli joulukuun 2019 lopussa 10 390 henkilöä (2018: 10 449, 2017: 10 141). Palkat ja palkkiot olivat vuonna 2019 yhteensä 568 milj. euroa (2018: 541 milj. euroa, 2017: 549 milj. euroa). Välilliset henkilöstökustannukset olivat 206 milj. euroa (2018: 135 milj. euroa, 2017: 135 milj. euroa).

Sosiaalisen vastuun mittarit	2019	2018	2017
Tasa-arvo			
Työntekijät			
Miehiä, %	85	85	86
Naisia, %	15	15	14
Hallitus			
Miehiä, %	57	67	71
Naisia, %	43	33	29
Turvallisuus			
Kaikkien työtaturmien taajuus (miljoonaa työtuntia kohti)	3,2	4,1	4,4

Compliance-asioiden vahvistamiseksi Outokumpu otti käyttöön vuonna 2019 ulkoisesti operoidun SpeakUp-raportointikanavan, jonka kautta on mahdollista raportoida vakavista väärinkäytöksistä luottamuksellisesti ja, jos tarpeen, anonyymisti. SpeakUp-kanava on sekä sisäisten että ulkoisten sidosryhmien saatavilla. Kanava on käytettävissä viestintäkanavana Outokummun raportointiprosessissa, jos muut raportointikanavat eivät tunnu sopivilta. Kaikki käytettävissä olevat raportointikanavat on yksilöity yhtiön toimintaohjeessa. Vuonna 2019 Outokummussa oli 16 väitettyä mahdollista väärinkäytöstä eri kanavien kautta. Kaikki tapaukset tutkittiin yksityiskohtaisesti ja asianmukaiset korjaavat toimenpiteet on tehty.

Outokummun compliance-asioiden ohjelman keskeisenä tavoitteena on tehdä tunnetuksi ja kouluttaa toimintaohjeeseen ja sen aiheisiin liittyvissä asioissa. Osana näitä toimia Outokumpu julkaisi vuonna 2019 useita compliance-asioihin liittyviä verkkokursseja. Tunne liikekumppanisi - verkkokurssi oli pakollinen kaikille toimihenkilöille ja sen suorittamisaste oli 96%. Kilpailuoikeuteen liittyvä pakollinen verkkokurssi julkaistiin uudelleen kaikille toimihenkilöille ja sen suorittamisaste oli 97%. Lisäksi, Outokummun edustajille kauppayhdistyksissä suunnattu kilpailuoikeuden verkkokurssi saavutti 96 prosentin suorittamisasteen. Vuonna 2018 tuotantotyöntekijöille julkaistu toimintaohjetta käsittelevä verkkokurssi koulutettiin toimipaikka kerrallaan vuonna 2019. Viimeiset toimipaikat suorittavat sen vuonna 2020.

Tutkimus ja tuotekehitys

Outokummun tutkimus- ja kehitystoiminta (T&K) tapahtuu läheisessä yhteistyössä myynnin, tuotannon ja asiakkaiden kanssa. Näin varmistutaan, että T&K-toiminta tukee liiketoimintaa ja vastaa asiakkaiden nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla. Outokummulla on kolme T&K-keskusta, jotka sijaitsevat Avestassa Ruotsissa, Krefeldissä Saksassa ja Torniossa Suomessa. Vuonna 2019 Outokumpu käytti tutkimus- ja kehitystoimintaan 17 milj. euroa, joka vastaa 0,3 % liikevaihdosta (2018: 15 milj. euroa ja 0,2 %, 2017: 13 milj. euroa ja 0,2 %).

Vuonna 2019 T&K siirtyi toimimaan entistä funktionaalisemmassa organisaatiossa, joka on jaettu prosessinkehitys- ja tuotekehitystiimeihin. Näin Outokumpu pyrkii edelleen parantamaan kykyään vastata tuleviin T&K-tarpeisiin. Vuonna 2019 prosessinkehitys keskittyi tuotelaadun, saannin ja tuotannon kustannustehokkuuden parantamiseen. Tuotantomme CO₂-jalanjäljen pienentäminen on myös noussut tärkeäksi T&K-teemaksi. Tuotekehitysprojektit keskittyivät uusien tuotteiden kehittämiseen, nykyisten teräslajien ominaisuuksien kehittämiseen ja karakterisointiin, sekä uusien sovelluskohteiden ja markkinoiden kehittämiseen tuotteillemme. Vuonna 2019 yhteistyötä T&K:n ja markkinakehitystiimin välillä syvennettiin myös edelleen. Tavoitteena on kyetä huomioimaan tulevat markkinatarpeet ja trendit entistä paremmin T&K-toiminnassa.

Riskit ja epävarmuustekijät

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastuualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja pienentää riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, toimittajien, henkilöstön, velkojien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia.

Riskienhallintaprosessi on osa johtamisjärjestelmää, ja se jakautuu neljään vaiheeseen: 1) riskien tunnistamiseen; 2) arviointiin ja priorisointiin; 3) riskien pienentämiseen ja 4) raportointiin. Keskeisiä riskejä arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti. Riskien korjaavat toimenpiteet määritellään riskien tunnistamisen ja vakavuuden sekä todennäköisyyden arvioinnin perusteella.

Outokummun riskienhallinnan hallintomalli sisältää vuosineljänneksittäisen raportoinnin hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja puolivuositaiset päivitykset avainriskeistä sekä riskienhallinnasta, sisältäen strategiset ja liiketoimintariskit, toiminnalliset riskit ja taloudelliset riskit.

Riskienhallinnan painopisteenä oli vuonna 2019 tunnistettujen riskien korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen ja velan pienentämiseen tähtäävän tavoitteen tukeminen, esimerkiksi painottamalla käyttö pääoman hallintaa sekä riskienhallintaprosessin tehokkuuden kehittäminen. Lisäksi ankara markkinatilanne, erityisesti Euroopassa, vaati useita korjaavia toimenpiteitä konsernin tuottojen ja kassavirran suojaamiseksi.

Outokumpu jatkoi järjestelmällisiä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelmiaan, joissa keskityttiin korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Vuonna 2019 tehtiin kaikkiaan noin 20 paloturvallisuuteen ja vahingontorjuntaan liittyvää auditointia omien asiantuntijoiden ja ulkopuolisten neuvonantajien yhteistyönä.

Merkittävimmät toteutuneet riskit vuonna 2019 liittyivät ruostumattoman teräksen markkinahäiriöihin, jotka johtuivat alun perin Yhdysvaltojen asettamista terästulleista ja joiden negatiivinen vaikutus ruostumattoman teräksen perushintoihin ja toimituksiin Euroopassa jatkui koko vuoden ajan. Lisäksi, nikkelin hinnan heilahtelu vuoden aikana johti merkittävään volatiliiteettiin (positiiviset ja negatiiviset vaikutukset) neljännesvuositaisissa taloudellisissa tuloksissa. Lisäksi pääasiassa matalista toimituksista johtunut Americas-liiketoiminta-alueen riittämätön kannattavuus lukeutui toteutuneisiin riskeihin myös vuonna 2019. Vuoden 2019 aikana Fennovoima-osakeomistuksen käypä arvo laski merkittävästi, mikä vaikutti negatiivisesti konsernin omaan pääomaan.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Outokummun merkittävimpiä strategisia ja liiketoimintariskejä ovat ruostumattoman terästuotannon globaalin ylikapasiteetin kehittymiseen sekä raaka-aineiden ja lopputuotteiden hintojen volatiliiteettiin liittyvät riskit ja epävarmuudet; yhtiön vision toteuttamiseen, kuten uusien tietojärjestelmien ja prosessien käyttöönottoon, tuotantovarmuuden parantamiseen, kilpailukyvyyn ja taloudellisen suorituskyvyyn parantamiseen liittyvät riskit; Euroopan Unionin suojaustoimien tehostumiseen liittyvä riski; ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinoiden kehitykseen ja kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; sähkön, polttoaineiden, nikkelin, raudan ja molybdeenin hintojen muutosten vaikutus liiketoiminnan kassavirtaan; ruostumattoman teräksen globaaliin kilpailuympäristöön vaikuttavat valuuttakurssien muutokset; sekä oikeudellisten kiistojen, maailmanpoliittisen tilanteen tai ympäristölainsäädännön muutosten epäsuotuisat vaikutukset liiketoimintaan.

Toiminnalliset riskit

Outokummun kannalta keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat: suuret tulipalot tai konerikot, ja niistä aiheutuvat liiketoiminnan keskeytykset; riippuvuus informaatioteknologiasta ja tietoturvariskit; hajanaiseen järjestelmäympäristöön liittyvät riskit; toimitusketjuun liittyvät riskit ja riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista; investointien ja projektien toteuttamiseen liittyvät riskit, erityisesti uuden ERP-järjestelmän toteuttamisessa. Toiminnallisiin riskeihin sisältyvät myös riittämättömät tai epäonnistuneet sisäiset prosessit, työntekijöiden toiminta, järjestelmävirheet, luonnonkatastrofien kaltaiset tapahtumat sekä väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, merkittäviin investointiprojekteihin, muihin projekteihin tai informaatioteknologiaan. Toteutuessaan ne voivat johtaa henkilö- tai omaisuusvahinkoihin, muihin vastuisiin, omaisuuden menetyksiin, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Vakuutukset kattavat osan Outokummun toiminnallisista riskeistä. Jotta tulipaloista mahdollisesti aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytykset keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on järjestelmällinen paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelma.

Ympäristöriskit

Merkittävimmät ympäristöriskit tuotantolaitoksilla liittyvät happojen käyttöön, ongelmajätteisiin ja myrkyllisiin kaasuihin, kaatopaikkoihin, maaperän tai pohjaveden pilaantumiseen sekä vaarallisten saastuttavien aineiden pitkäaikaisiin vaikutuksiin. Outokummulla on myös joitain mahdollisia ympäristövastuita suljetuilla kaivoksilla ja tehdasalueilla.

Merkittävimmät ympäristöön liittyvät liiketoimintariskit liittyvät päästökauppaan, uusiin ympäristö- ja kuluttajansuojavaatimuksiin sekä ympäristölainsäädännön muutoksiin ja niiden vaikutuksiin Outokummun kilpailukykyyn sekä sähkönhinnan nousuun ja Euroopan unionin päästökauppajärjestelmään liittyviin päästökustannuksiin.

Outokumpu arvioi vuosittain myös ilmastonmuutoksen liittyviä riskejään, sisältäen keskeisten tuotantolaitosten altistumisen useille uhkille ja riskeille ilmastonmuutoksen ajamina. Nämä ilmastonmuutosuhat ja riskit sisältävät esim. tulvat, merenpinnan korkeusmuutokset, altistuksen hirmumyrskyille, pyörremyrskyille ja muille vakaville myrskyille, sään ääri-ilmiöille kuten salamointi, sateet ja raekuurot. Merkittävimpiä ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä Outokummulle ajavat ilmastopolitiikan muutokset, esimerkiksi "matala-hiili"-ilmastosopimus ja päästöoikeuksien kauppa, joilla voi olla haitallisia vaikutuksia Outokummun toimintaympäristölle ja taloudelliselle tulokselle.

Turvallisuuden ja henkilöstöön liittyvät riskit

Turvallisuuden ja henkilöstöön liittyvät tärkeimmät riskit ovat oman henkilöstön ja urakoitsijoiden kuolemantapauksiin ja vakaviin tapaturmiin liittyvät riskit, joilla voisi olla myös merkittävä vaikutus Outokummun turvallisuuskulttuuriin tai työnantajamaineeseen; avainhenkilöiden tai erityisosaamista tai erityisiä asiakassuhteita omaavien henkilöiden menetys, jolla voi olla merkittävä vaikutus Outokummun liiketoimintaan; sekä riski, että Outokumpu ei kykene houkuttelemaan, pitämään kiinni, motivoimaan, kouluttamaan tai kehittämään ammatillisesti henkilökuntaansa eri organisaatiotasolla, millä voi olla haitallinen vaikutus Outokummun liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai operatiivisiin tuloksiin.

Compliance-asioihin, rikoksiin ja maineeseen liittyvät riskit

Outokumpu toimii ympäri maailmaa, ja sen toiminnot ulottuvat monen eri lainsäädännön ja monitahoisen säätelyn toimivalta-alueille aikana, jolloin erilaiset kilpailulainsäädäntöön, korruption- ja lahjonnan vastaisiin toimiin, rahanpesun ehkäisemiseen, tietoturvan parantamiseen (mukaan lukien EU:n tietosuoja-asetus) ja kaupan rajoitteisiin liittyvät toimenpiteet sekä sanktiot ovat olleet maailmanlaajuisesti kasvussa. Outokumpuun kohdistuu myös henkilöstön tekemien petosten, ulkoisten varkauksien ja rikoksien, kriittisten tutkimus- ja kehitystietojen menetyksen,

väärinkäytösten sekä myyntiagenttien tai yhteisyritysten ja muiden yritysten tekemien rikkomusten riski.

Yritysvastuuseen liittyvät riskit ja epävarmuudet

Outokummun tavoitteena on tunnistaa aktiivisesti, mille yritys vastuuseen liittyville riskeille ja epävarmuuksille, mukaan lukien ihmisoikeuksiin liittyville riskeille ja epävarmuuksille, yhtiö voi olla alttiina. Tämä tavoite koskee Outokummun omaa toimintaa sekä toimitusketjua ja muita liikekumppaneita maailmanlaajuisesti. Outokumpu ottaa kaikki työntekijöiden oikeuksien rikkomukset ja niihin liittyvät uhat, toimintansa täyden läpinäkyvyyden sekä ihmisoikeusasioiden noudattamisen vakavasti. Outokumpu toimii kuitenkin pääasiassa sellaisilla alueilla, joissa ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä ei pidetä suurina.

Rahoitusriskit

Outokummun kannalta keskeisiä rahoitusriskejä ovat nikkelin, raudan, molybdeenin, energian ja polttoaineiden hinnanvaihtelut; valuuttamuutokset, jotka vaikuttavat euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan; euroon, Ruotsin kruunuun ja Yhdysvaltain dollariin liittyvät korkomuutokset; muutokset Outokummun velan luottomarginaaleissa; rajoitetut mahdollisuudet uuteen rahoitukseen; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit; maksuvalmiuteen ja jälleenrahoitukseen liittyvät riskit; osakeomistusten arvoon, esim. Fennovoima investointi, liittyvät riskit; rahoitussopimusten tai muiden lainaehtojen kovenanttiriski, joka voi johtaa lainojen ennaikaiseen erääntymiseen ja maksukyvyttömyystilanteeseen; ja etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen osake- ja korkosijoitusten hintoihin liittyvät riskit sekä etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen vastuiden arvostusparametreihin, erityisesti pitkiin korkoihin liittyvät riskit.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Outokummun lyhyen aikavälin riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat: yhtiön vision toteuttamiseen, kuten uusien tietojärjestelmien ja prosessien käyttöönottoon, erityisesti uuden ERP-järjestelmän toteuttamisessa, tuotantovarmuuden, kilpailukykyyn ja taloudellisen suorituskyvyn parantamiseen liittyvät riskit; Euroopan Unionin suojaustoimien tehottomuuteen liittyvä riski; ruostumattoman teräksen ylikapasiteetti ja ruostumattoman teräksen sekä ferrokromin markkinakehitykseen ja kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; riippuvuus tietyistä kriittisistä toimittajista; sähkön, polttoaineiden, ferrokromin, nikkelin, raudan ja molybdeenin hinnanvaihtelut; euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan vaikuttavat valuuttakurssimuutokset; muutokset Outokummun velan luottomarginaaleissa; osakeomistusten arvoon, esim. Fennovoima-investointi, liittyvät riskit; investointien ja projektien toteutumiseen liittyvät riskit, mukaan lukien meneillään oleva projekti Kemin kaivoksessa; tietoturvariskit ja riippuvuus informaatioteknologiasta; jälleenrahoitusriskit; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien toimittajat ja rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit.

Mahdolliset epäsuotuisat muutokset maailmanpolitiikassa tai -taloudessa, mukaan lukien merkittävä maailmanlaajuinen taloustaantuma voivat häiritä Outokummun liiketoimintaa ja pääsyä rahoitusmarkkinoille. Outokumpu huomioi myös ajankohtaisia tapahtumia riskiarvioissaan, kuten esimerkiksi: talouskasvun hidastuminen päämarkkinoillamme Euroopassa ja erityisesti Saksassa; Ison-Britannian päätös poistua Euroopan unionista ja siihen liittyvät riskit kauppasuhteille; nopeasti kehittyvän koronavirustilanteen mahdolliset vaikutukset maailmankauppaan ja pääomamarkkinoihin.

Merkittävät oikeudenkäynnit

Myytyihin kupariliiketoimintoihin liittyvä kanne Espanjassa

Outokumpu myi koko kupariliiketoimintansa vuosina 2003–2008. Eräs myydyistä yhtiöistä ajautui sittemmin konkurssiin. Kyseisen espanjalaisen yhtiön konkurssin pesänhoitaja on nostanut Outokumpu Oyj:tä sekä kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan takaisinsaantikanteen, joka koskee konkurssiin ajautuneen espanjalaisen yhtiön yrityskaupan yhteydessä tekemiä maksuja. Espanjalainen ensimmäisen asteen tuomioistuim hyväksyi Outokumpua ja kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan nostetun 20 milj. euron korvausvaatimuksen. Outokumpu ja kaksi muuta yhtiötä valittivat oikeuden päätöksestä, ja maaliskuussa 2018 valitustuomioistuim antoi asiassa päätöksen Outokummun eduksi. Toukokuussa 2018 konkurssipesä valitti päätöksestä Espanjan korkeimpaan oikeuteen, jossa asian käsittely on kesken eikä se edennyt vuoden 2019 aikana.

Entiseen verokonserniin liittyvä kanne Italiassa

Joulukuussa 2015 Outokumpu Holding Italia ja Acciai Speciali Terni (AST) joutuivat kiistaan, joka liittyy entiseen ThyssenKruppin verokonsolidointiin Italiassa. AST vaati noin 23 milj. euroa ThyssenKruppin aikanaan johtamasta verokonsolidoinnista. Outokumpu Holding Italia oli aiemmin ThyssenKruppin holding-yhtiö, joka siirtyi Inoxumiin carve-out-prosessissa vuonna 2011. Heinäkuussa 2019 Outokumpu ja ThyssenKrupp pääsivät lopulliseen sopimukseen asiassa sekä muissa aiemmissa Outokummun Inoxum-hankintaan liittyvissä vaateissa. Sopimuksen taloudellinen vaikutus raportoitiin osana Outokummun vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen tulosta.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

31.12.2019 Outokummun osakepääoma oli 311 milj. euroa, ja osakkeiden kokonaismäärä oli 416 374 448. Vuoden lopussa yhtiön hallussa oli 4 599 733 omaa osaketta. Keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden määrä vuonna 2019 oli 411 198 002.

Johdon omistamat osakkeet ja osakepalkkio-ohjelmat

31.12.2019 Outokummun hallituksen ja johtoryhmän jäsenien hallussa oli yhteensä 2 554 134 Outokummun osaketta, mikä vastaa 0,6 % kaikista osakkeista.

Outokummussa on osakepohjaisia kannustinjärjestelmiä johtoryhmän jäsenille, muulle johdolle ja avainhenkilöille. Yhtiön osakeperusteiset kannustinjärjestelmät ovat suoritepohjainen osakeohjelma, rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma, toimitusjohtajan ja muiden avainhenkilöiden osakeosto-ohjelmat sekä toimitusjohtajan suoriteperusteinen osakeohjelma. Soveltuvien verojen vähentämisen jälkeen vuonna 2019 luovutettiin kaikkiaan 1 129 287 osaketta osakeohjelmien osallistujille asetettujen tavoitteiden ja ohjelmien ehtojen mukaisesti. Outokumpu maksoi osakepalkkiot yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Suoritepohjaisessa osakeohjelmassa ja rajoitettuja osakkeita koskevassa ohjelmassa ovat parhaillaan käynnissä kaudet 2018–2020 ja 2019–2021 ja hallitus hyväksyi joulukuussa 2019 ohjelmien seuraavan ansaintakauden 2020–2022. Suoritepohjaisen osakeohjelman kausien 2018–2020 ja 2019–2021 ansaintakriteerit mittaavat Outokummun tulosta ja pääoman käytön tehokkuutta verrokkiryhmään verrattuna.

Lisätietoja osakepalkkio-ohjelmista on tilinpäätöksen liitetiedossa 18.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Selvitys Outokummun hallinto- ja ohjausjärjestelmästä löytyy yhtiön verkkosivulta <https://www.outokumpu.com/investors/governance>

Varsinainen yhtiökokous

Outokumpu Oyj:n varsinainen yhtiökokous 2019 pidettiin 27.3.2019 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2018 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden yhtiön johdolle. Yhtiökokous päätti, että vuodelta 2018 jaetaan osinkoa 0,15 euroa osakkeelta. Yhtiökokous hyväksyi ehdotukset hallituksen valtuuttamisesta päättämään omien osakkeiden hankinnasta sekä osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Yhtiökokous hyväksyi myös osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotukset hallituksen jäsenistä ja palkkioista sekä osakkeenomistajien nimitystoimikunnan uudistetun työjärjestyksen.

Yhtiökokous päätti nimitystoimikunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenmääräksi yhteensä seitsemän. Toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyessä, yhtiökokous valitsi hallituksen jäseniksi uudelleen hallituksen nykyiset jäsenet Kati ter Horstin, Kari Jordanin, Heikki Malisen, Eeva Sipilän ja Pierre Vareillen. Uusina jäseninä hallitukseen valittiin Julia Woodhouse ja Vesa-Pekka Takala. Kari Jordan valittiin uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi ja Heikki Malinen uudeksi varapuheenjohtajaksi.

Muutokset Outokummun johtoryhmässä

Olli-Matti Saksi nimitettiin Americas-liiketoiminta-alueen johtajaksi 23.5.2019 alkaen.

Nimitystoimikunta

Outokummun osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljä suurinta yhtiön osakasluetteloon rekisteröityä osakkeenomistajaa Nasdaq Helsingin elokuun viimeisen kaupankäyntipäivän jälkeisen omistustilanteen mukaisesti. Lisäksi Outokummun hallituksen puheenjohtaja Kari Jordan toimii nimitystoimikunnan asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunnan tehtävänä on vuosittain valmistella varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista.

Outokummun neljä suurinta osakkeenomistajaa 2.9.2019 olivat Solidium Oy, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja Kansaneläkelaitos, jotka ovat nimenneet nimitystoimikuntaan seuraavat edustajat:

- Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen
- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman talousjohtaja Pekka Pajamo
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Jouko Pölönen
- Kansaneläkelaitoksen sijoituspäällikkö Tuula Korhonen

Nimitystoimikunta antoi ehdotuksensa Outokummun hallitukselle 2.12.2019.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Outokummun osingonjakopolitiikan mukaisesti maksettavien osinkojen määrä suhdannekierron aikana on 30–50 prosenttia tilikauden voitosta. 31.12.2019 emoyhtiön tilinpäätöksen mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 2 287 milj. euroa, mikä sisältää kertyneet voittovarot 164 milj. euroa.

Hallitus esittää 31.3.2020 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta vuodelta 2019.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Konsernin tunnusluvut

Vaihtoehtoiset tunnusluvut on merkitty tähdellä (*). Lisätietoja on esitetty Vaihtoehtoiset tunnusluvut -kappaleessa.

		2019 ¹⁾	2018	2017 ²⁾	2016	2015
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto	Milj. €	6 403	6 872	6 356	5 690	6 384
- liikevaihdon muutos	%	-6,8	8,1	11,7	-10,9	-6,7
- viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta *	%	95,9	96,7	96,5	96,4	96,6
Sijoitettu pääoma 31.12. ³⁾ *	Milj. €	3 904	4 086	3 929	3 816	4 133
Investoinnit käyttöomaisuuteen *	Milj. €	221	260	174	164	154
- suhteessa liikevaihtoon	%	3,4	3,8	2,7	2,9	2,4
Poistot	Milj. €	230	204	216	226	302
Arvonlentumiset	Milj. €	3	12	1	26	1
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Milj. €	17	15	13	20	23
- suhteessa liikevaihtoon	%	0,3	0,2	0,2	0,4	0,4
Henkilöstö 31.12. ⁴⁾		10 390	10 449	10 141	10 600	11 002
- keskimäärin vuoden aikana		10 645	10 468	10 485	10 977	11 833
Kannattavuus						
Oikaistu käyttökate [™]	Milj. €	263	485	631	309	165
- suhteessa liikevaihtoon	%	4,1	7,1	9,9	5,4	2,6
Käyttökate *	Milj. €	266	496	663	355	531
Liiketulos *	Milj. €	33	280	445	103	228
- suhteessa liikevaihtoon	%	0,5	4,1	7,0	1,8	3,6
Tulos ennen veroja	Milj. €	-41	175	327	-13	127
- suhteessa liikevaihtoon	%	-0,6	2,5	5,1	-0,2	2,0
Tilikauden tulos	Milj. €	-75	130	392	144	86
- suhteessa liikevaihtoon	%	-1,2	1,9	6,2	2,5	1,4
Oman pääoman tuotto ³⁾ *	%	-2,8	4,8	15,4	6,4	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto ³⁾ *	%	0,8	7,0	11,3	2,6	5,3

¹⁾ IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu.

²⁾ Vuoden 2017 tiedot oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöönotosta johtuen vuonna 2018. Vuosien 2016 ja 2015 tietoja ei ole oikaistu.

³⁾ Tunnusluvun laskentaperustetta muutettu vuonna 2016. Vuoden 2015 luvut oikaistu vastaavaksi.

⁴⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan.

		2019 ¹⁾	2018	2017 ²⁾	2016	2015
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Korollinen nettovelka *	Milj. €	1 155	1 241	1 091	1 242	1 610
- suhteessa liikevaihtoon	%	18,0	18,1	17,2	21,8	25,2
Nettorahoituskulut *	Milj. €	80	107	127	121	149
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,3	1,6	2,0	2,1	2,3
Korkokulut *	Milj. €	76	70	92	105	130
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,2	1,0	1,5	1,9	2,0
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate *		4,4	2,6	1,7	4,0	9,8
Osakepääoma	Milj. €	311	311	311	311	311
Oma pääoma yhteensä	Milj. €	2 562	2 750	2 721	2 416	2 329
Omavaraisuusaste *	%	42,5	45,9	46,3	40,4	39,6
Velkaantumisaste *	%	45,1	45,1	40,1	51,4	69,1
Liiketoiminnan nettorahavirta	Milj. €	371	214	328	389	-34

¹⁾ IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu.

²⁾ Vuoden 2017 tiedot oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöönotosta johtuen vuonna 2018. Vuosien 2016 ja 2015 tietoja ei ole oikaistu.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Tietyt Outokummun vuosikertomuksessa esitetyt taloudelliset tunnus- ja suhdeluvut eivät ole IFRS:n mukaisia taloudellisen tuloksen, taloudellisen aseman tai kassavirtojen mittareita, ja siksi niitä tarkastellaan vaihtoehtoisina tunnuslukuina. Näitä tunnuslukuja ei ole määritelty IFRS-standardeissa, ja siksi ne eivät välttämättä ole suoraan verrattavissa muiden, myös saman toimialan yritysten, käyttämiin taloudellisiin tunnus- ja suhdelukuihin. Syy näiden tunnuslukujen esittämiselle on, että ne ovat joko konsernin vuosikertomukseen sovellettavia lakisääteisiä vaatimuksia tai konsernin johto uskoo näiden tunnuslukujen tarjoavan merkityksellistä lisätietoa konsernin liiketoiminnan tuloksesta tai taloudellisesta tilanteesta. Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät korvaa IFRS-standardien mukaisia taloudellisia tietoja, eikä niitä pidä tarkastella IFRS-standardien mukaisista tiedoista erillään. Vaihtoehtoiset tunnusluvut on merkitty tähdellä (*) Konsernin tunnusluvut -taulukossa.

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitiilinpäätöksessä	2019	2018
------------	---	------	------

Viennin ja ulkomaantoimintojen osuus liikevaihdosta

Viennin ja ulkomaantoimintojen osuus liikevaihdosta kuvastaa konsernin liiketoiminnan kansainvälistä luonnetta.

Liikevaihto	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	6 403	6 872
Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Liitetieto 4. Maantieteelliset tiedot	Milj. €	264	230
Vienti ja ulkomaan toiminnot	Liikevaihto – Liikevaihto kohdemaan mukaan Suomeen	Milj. €	6 139	6 642
- viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	Verrattuna liikevaihtoon	%	95,9	96,7

Sijoitettu pääoma

Sijoitettu pääoma on mittari konsernin toimintaan sijoitetun pääoman määrälle.

Sijoitettu pääoma on seuraavien erien summa:

Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 562	2 750
Korollinen nettovelka	Määritelty myöhempanä	Milj. €	1 155	1 241
Velvoitteet etuuspohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	Konsernitase	Milj. €	335	318
Korkojohdannaisvelat (netto)	Liitetieto 20. Johdannaisopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät	Milj. €	-5	-2
Korkovelat (netto)	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	9	5
Vähennettynä:				
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	Konsernitase	Milj. €	68	72
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	Konsernitase	Milj. €	31	86
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	Konsernitase	Milj. €	13	13
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	Konsernitase	Milj. €	38	53
Sijoitettu pääoma 31.12.		Milj. €	3 904	4 086

Investoinnit käyttöomaisuuteen

Investoinnit käyttöomaisuuteen kertovat tulevia kassavirtoja tuottaviin käyttöomaisuuseriin tehtyjen sijoitusten määrän.

Investoinnit käyttöomaisuuteen	Lisäykset aineelliseen käyttöomaisuuteen ja aineettomiin hyödykkeisiin, poislukien käyttöoikeusomaisuuserät, hyödykkeiden käytöstä poistamisen velvoitteet ja päästöoikeudet; ja sijoitukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin, osakkuusyhtiöihin ja yhteisyrityksiin sekä liiketoimintojen yhdistämisiin.	Milj. €	221	260
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	3,4	3,8

Oikaistu käyttökate, käyttökate ja liiketulos

Oikaistu käyttökate on Outokummun tärkein taloudellisen raportoinnin tulostamittari. Käyttökateen oikaisut liittyvät epätavallisiin, merkittäviin tuotto- ja kulueriin, ja oikaisujen tarkoitus on parantaa taloudellisen tuloksen vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Käyttökate ja liiketulos ovat myös konsernin taloudellisen tuloksen mittareita.

Liiketulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	33	280
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	0,5	4,1
Poistot	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	230	204
Arvonalentumiset	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	3	12
Käyttökate	Liiketulos ennen poistoja ja arvonalentumisia	Milj. €	266	496
Käyttökateen oikaisut	Liitetieto 6. Tuotot ja kulut	Milj. €	3	10
Oikaistu käyttökate	Käyttökate – Käyttökateen oikaisut	Milj. €	263	485
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	4,1	7,1

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä	2019	2018
------------	--	------	------

Oman pääoman tuotto

Oman pääoman tuotto kertoo lisäarvosta, jonka konserni tuottaa osakkeenomistajien konserniin sijoittamalle pääomalle.

Oma pääoma yhteensä 31.12. edellisenä vuonna	Konsernitase	Milj. €	2 750	2 721
Oma pääoma yhteensä 31.3.		Milj. €	2 656	2 655
Oma pääoma yhteensä 30.6.		Milj. €	2 624	2 686
Oma pääoma yhteensä 30.9.		Milj. €	2 602	2 710
Oma pääoma yhteensä 31.12.	Konsernitase	Milj. €	2 562	2 750
Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	2 639	2 704
Tilikauden tulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	-75	130
Oman pääoman tuotto	Tilikauden tulos / Oma pääoma yhteensä (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	-2,8	4,8

Sijoitetun pääoman tuotto

Sijoitetun pääoman tuotto on mittari lisäarvosta, jonka konserni tuottaa toimintaansa sijoitetulle pääomalle.

Sijoitettu pääoma 31.12. edellisenä vuonna	Määritely aiemmin	Milj. €	4 086	3 929
Sijoitettu pääoma 31.3.		Milj. €	4 135	3 854
Sijoitettu pääoma 30.6.		Milj. €	4 048	4 023
Sijoitettu pääoma 30.9.		Milj. €	4 096	4 037
Sijoitettu pääoma 31.12.	Määritely aiemmin	Milj. €	3 904	4 086
Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	Avaavan ja neljän vuosineljänneksen päättävien arvojen keskiarvo	Milj. €	4 054	3 986
Liiketulos	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	33	280
Sijoitetun pääoman tuotto	Liiketulos / Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen keskiarvo)	%	0,8	7,0

Korollinen nettovelka

Korollinen nettovelka kertoo velkarahoituksen tasosta konsernissa. Nettovelan vähentäminen on konsernin keskeinen tavoite.

Pitkäaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	1 053	798
Lyhytaikaiset korolliset velat	Konsernitase	Milj. €	427	511
Rahavarat	Konsernitase	Milj. €	325	68
Korollinen nettovelka	Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat – rahavarat	Milj. €	1 155	1 241
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	18,0	18,1

Nettorahoituskulut ja korkokulut

Nettorahoituskulut sekä korkokulut ovat mittareita konsernin rahoituskustannuksille.

Nettorahoituskulut	Konsernin tuloslaskelman Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	Milj. €	80	107
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	1,3	1,6
Korkokulut	Konsernin tuloslaskelma	Milj. €	76	70
- suhteessa liikevaihtoon	Verrattuna liikevaihtoon	%	1,2	1,0

Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate

Korollinen nettovelka jaettuna oikaistulla käyttökateella kertoo konsernin velkaantumistasesta.

Korollinen nettovelka	Määritely aiemmin	Milj. €	1 155	1 241
Oikaistu käyttökate	Määritely aiemmin	Milj. €	263	485
Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate	Korollinen nettovelka / oikaistu käyttökate		4,4	2,6

Tunnusluku	Tunnusluvun laskentaperuste tai lähde konsernitilinpäätöksessä	2019	2018
------------	--	------	------

Omanvaraisuusaste

Omanvaraisuusaste kertoo konsernin varojen oman pääoman ehtoisen rahoituksen osuuden ja on mittari konsernin rahoitusriskitasosta.

Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 562	2 750
Varat yhteensä	Konsernitase	Milj. €	6 038	5 998
Saadut ennakot	Liitetieto 28. Ostovelat ja muut velat	Milj. €	11	10
Omanvaraisuusaste	Oma pääoma yhteensä / (Varat yhteensä – saadut ennakot)	%	42,5	45,9

Velkaantumisaste

Velkaantumisaste eli gearing kertoo konsernin rahoitusriskitasosta ja velan määrästä suhteessa omaan pääomaan.

Korollinen nettovelka	Määritelty aiemmin	Milj. €	1 155	1 241
Oma pääoma yhteensä	Konsernitase	Milj. €	2 562	2 750
Velkaantumisaste	Korollinen nettovelka / Oma pääoma yhteensä	%	45,1	45,1

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2019	2018	2017	2016	2015
Osakekohtainen tulos ^{1), 2)}	€	-0,18	0,32	0,95	0,35	0,23
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos ^{1), 2)}	€	-0,18	0,32	0,90	0,35	0,23
Rahavirta/osake	€	0,90	0,52	0,79	0,94	-0,08
Oma pääoma/osake ^{1), 2)}	€	6,22	6,70	6,59	5,84	5,60
Osakekohtainen osinko	€	0,10 ³⁾	0,15	0,25	0,10	-
Osinko/tulos ^{1), 2)}	%	neg.	47,4	26,3	28,8	-
Efektiivinen osinkotuotto	%	3,6	4,7	3,2	1,2	-
Hinta/voitto-suhde (P/E) ^{1), 2)}		neg.	10,00	8,15	24,31	11,85
Osakkeen kurssikehitys						
Keskikurssi	€	3,01	5,39	8,11	4,51	4,49
Alin kurssi	€	2,23	3,18	6,61	2,08	2,06
Ylin kurssi	€	4,04	8,26	10,05	8,51	7,76
Kurssi kauden lopussa	€	2,81	3,20	7,74	8,51	2,73
Muutos kauden aikana	%	-12,2	-58,7	-9,0	211,3	-42,7
OMX Helsinki -indeksin muutos kauden aikana	%	13,4	-8,0	6,4	3,6	10,8
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Milj. €	1 155	1 312	3 223	3 541	1 138
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto ⁴⁾	1 000 kpl	884 254	826 636	1 021 607	955 682	1 345 515
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta	%	215,0	201,1	247,7	230,6	323,9
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁵⁾		411 198 002	411 065 622	412 363 204	414 411 287	415 473 976
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ⁵⁾		446 209 235	447 181 306	450 247 639	414 411 287	415 473 976
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ⁵⁾		411 774 715	410 563 719	412 671 549	413 860 600	415 489 308

¹⁾ IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu.

²⁾ Vuoden 2017 tiedot oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöön otosta johtuen vuonna 2018. Vuosien 2015 ja 2016 tietoja ei ole oikaistu.

³⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

⁴⁾ Sisältää vain Nasdaq Helsingin kaupankäynnin.

⁵⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskentaperusteet

Osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}} \times 100$	
Efektiiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}} \times 100$	
Hinta/tulos-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$	
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa × viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeiden vaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän painotetusta keskiarvosta kauden aikana	

Konsernitilinpäätös, IFRS

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2019	2018
Liikevaihto	3, 4, 6	6 403	6 872
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-6 108	-6 398
Bruttokate		295	474
Liiketoiminnan muut tuotot	6	107	99
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-77	-71
Hallinnon kulut		-198	-188
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut		-17	-15
Liiketoiminnan muut kulut	6	-77	-19
Liiketulos		33	280
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	15	6	3
Rahoitustuotot ja -kulut	8		
Korkotuotot		4	3
Korkokulut		-76	-70
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot		4	-15
Muut rahoituskulut		-13	-26
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-80	-107
Tulos ennen veroja		-41	175
Tuloverot	9	-33	-45
Tilikauden tulos		-75	130
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos	10		
Osakekohtainen tulos, EUR		-0,18	0,32
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR		-0,18	0,32

Tilikauden tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu. Lisätietoja käyttöönnotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 2 ja 13.

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2019	2018
Tilikauden tulos		-75	130
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot			
Muuntoerojen muutos		25	24
Luokittelun muutoksesta johtuva siirto muista laajan tuloksen eristä tulosvaikutteiseksi eräksi		3	-
Rahavirran suojaukset	20		
Rahavirran suojausten arvomuutokset		12	4
Luokittelun muutoksesta johtuva siirto muista laajan tuloksen eristä tulosvaikutteiseksi eräksi		-1	-4
Luokittelun muutoksesta johtuva siirto muista laajan tuloksen eristä osaksi varaston arvoa		-2	-
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	9	-1	-0
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	25		
Muutokset tilikauden aikana		-43	-7
Uudelleenarvostukseen liittyvät verot	9	10	-1
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	17		
Käyvän arvon muutokset tilikauden aikana		-55	2
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin liittyvät verot	9	1	-1
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	15	-0	-0
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-49	18
Tilikauden laaja tulos		-124	148

Tilikauden laaja tulos kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 2 ja 13.

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2019	2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11, 14	607	585
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12, 13, 14	2 767	2 659
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	15	38	53
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	17	31	86
Johdannaisinstrumentit	20	5	2
Laskennalliset verosaamiset	9	229	247
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	25	68	72
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	2	2
		3 747	3 706
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	21	1 424	1 555
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset		13	13
Johdannaisinstrumentit	20	15	15
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	514	640
Rahavarat	23	325	68
		2 291	2 292
VARAT YHTEENSÄ		6 038	5 998

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 2 ja 13.

Milj. €	Liitetieto	2019	2018
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		311	311
Ylikurssirahasto		714	714
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		2 103	2 103
Muut rahastot		-40	5
Kertyneet voittovarot		-525	-382
Oma pääoma yhteensä	24	2 562	2 750
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	27	1 053	798
Johdannaisinstrumentit	20	-	1
Laskennalliset verovelat	9	12	12
Velvoitteet etuusperusteisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	25	335	318
Varaukset	26	85	65
Ostovelat ja muut velat	28	29	35
		1 514	1 229
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	27	427	511
Johdannaisinstrumentit	20	17	20
Varaukset	26	25	5
Verovelat		17	12
Ostovelat ja muut velat	28	1 475	1 471
		1 962	2 019
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		6 038	5 998

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 2 ja 13.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liitetieto	2019	2018
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		-75	130
Oikaisut			
Poistot	6, 11, 12	230	204
Arvonalentumiset	6, 11, 12, 14	3	12
Varausten, etuuspohjaisten järjestelyjen ja muiden pitkäaikaisten työsuhde-etuuksien nettokulut		75	7
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	6	-81	-14
Tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot	5	-1	-
Rahoitusvarojen myyntivoitot ja -tappiot	8	0	1
Korkotuotot	8	-2	-1
Korkokulut	8	65	62
Verot	9	33	45
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	15	-6	-3
Kurssierot		2	1
Muut oikaisut		11	-2
		330	313
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		100	60
Vaihto-omaisuuden muutos		129	-145
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-10	-27
		218	-112
Käytetyt varaukset ja maksetut velvoitteet etuuspohjaisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista		-53	-60
Saadut korot ja osingot		12	2
Maksetut korot		-56	-54
Maksetut verot		-5	-5
Liiketoiminnan nettorahavirta		371	214

Milj. €	Liitetieto	2019	2018
Investointien rahavirta			
Liiketoimintojen hankinnat vähennettyinä hankintahetken rahavaroilla	5	-3	-10
Investoinnit käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin	17	-	-16
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	12	-161	-154
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-28	-76
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettyinä luovutetuilla rahavaroilla	5	9	-
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	12	99	3
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	11	10	19
Muu investointien rahavirta		10	4
Investointien nettorahavirta		-65	-229
Rahavirta ennen rahoitusta		306	-14
Rahoituksen rahavirta			
Maksetut osingot	24	-62	-103
Omien osakkeiden hankinta	24	-	-17
Pitkäaikaisten lainojen nostot		515	329
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-76	-240
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-396	7
Vuokrasopimusvelkojen takaisinmaksut		-34	-
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut		-	-5
Muu rahoituksen rahavirta		3	1
Rahoituksen nettorahavirta		-49	-29
Rahavarojen muutos		256	-43
Rahavarat tilikauden alussa		68	112
Rahavarojen muutos		256	-43
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		0	-1
Rahavarat tilikauden lopussa	23	325	68

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi on otettu käyttöön 1.1.2019 yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä. Vertailutietoja ei ole oikaistu. Lisätietoja käyttöönotosta annetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 2 ja 13.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen käyvän arvon rahasto	Johdannaisten käyvän arvon rahasto	Kumulatiiviset muuntoerot	Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Muut kertyneet voitot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		311	714	2 103	3	3	-3	-81	-72	-26	-225	2 728
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	-	-	-	-	130	130
Muut laajan tuloksen erät		-	-	-	-	2	0	24	-8	-	-0	18
Tilikauden laaja tulos		-	-	-	-	2	0	24	-8	-	130	148
Liiketoimet omistajien kanssa												
Sijoitetut ja jaetut varat												
Maksetut osingot	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-103	-103
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-8	-5
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-17	-	-17
Oma pääoma 31.12.2018		311	714	2 103	3	5	-3	-56	-80	-40	-207	2 750
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-75	-75
Muut laajan tuloksen erät		-	-	-	-	-54	9	29	-33	-	-0	-49
Tilikauden laaja tulos		-	-	-	-	-54	9	29	-33	-	-75	-124
Liiketoimet omistajien kanssa												
Sijoitetut ja jaetut varat												
Maksetut osingot	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-62	-62
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-9	-3
Muu muutos		-	-	-	-	-	-	-	-3	-	3	-
Oma pääoma 31.12.2019		311	714	2 103	3	-49	6	-27	-116	-33	-350	2 562

Oma pääoma kuuluu kokonaisuudessaan emoyhtiön omistajille.